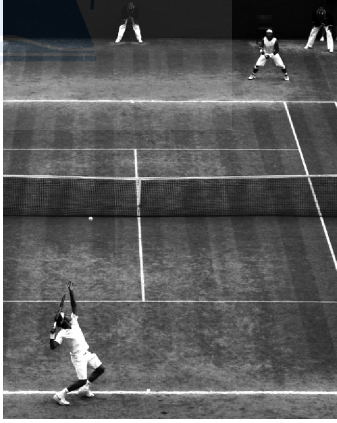

LOVITURI DE GENIU

LOVITURI DE GENIU

Federer, Nadal și cel mai mare
meci din istoria tenisului

L. Jon Wertheim

Traducere din engleză de
Florin Tudose

VICTORIA
BOOKS

Titlul original al acestei cărți este: *Strokes of Genius_Federer, Nadal and the Greatest Match Ever Played* de L. Jon Wertheim

Copyright © 2009 by L. Jon Wertheim
All rights reserved

© Publica, 2016, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WERTHEIM, L. JOHN

Lovituri de geniu : Federer, Nadal și cel mai mare meci din istoria tenisului

/ L. John Wertheim;

trad.: Florin Tudose. - București : Publica, 2016

ISBN 978-606-722-218-0

I. Tudose, Florin (trad.)

796.342

VICTORIA BOOKS este un imprint al editurii PUBLICA

EDITOR: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir

DIRECTOR EXECUTIV: Bogdan Ungureanu

DESIGN: Alexe Popescu

REDACTOR: Silvia Dumitrache

CORECTURĂ: Paula Rotaru, Elena Bițu

DTP: Dragoș Tudor

Pentru Judith Wertheim și Lilly Barr

CUPRINS

Introducere	9
Terenul central	21
Setul 1: 6-4	47
Setul 2: 6-4	73
Setul 3: 6-7	111
Setul 4: 6-7	147
Setul 5: 9-7	181
Mușumiri	211

Introducere

Rivalitățile sportive, când nu sunt de-a dreptul dușmăanii, sunt – prin definiție – rivalități. Rivalii se luptă, se întrec și încearcă să trimită mingi unul pe lângă celălalt. În cazurile cele mai complicate, rivalii reprezintă stiluri, sensibilități, valori și moșteniri diferite. Cel mai adesea, între ei există și o doză de antipatie. Toată competiția, comparația și familiaritatea neîncetate? Ei bine, da, pot da naștere disprețului.

Dar există și o anume apropiere. Legați cum sunt, cei mai mulți rivali au înțelepciunea de a recunoaște că, în cele din urmă, sunt mai buni datorită existenței nemesisului lor. Sigur, Nicklaus l-a lăsat pe Palmer fără multe trofee, tot așa cum Magic i-a blocat calea lui Bird la mai multe titluri NBA. Și viceversa. Dar s-au și impulsivat unii pe ceilalți către înălțimi și mai mari. Sigur, Boris Spassky și Bobby Fischer, maeștri ai șahului, au reușit să-și expună reciproc anumite imperfecțiuni și slăbiciuni pe care le-ar fi preferat secrete. Dar s-au și obligat unul pe celălalt să evolueze și să devină mai inovativi. Sigur, Frazier ar fi evoluat foarte bine și fără să-i sculpeze Ali figura. Dar, în același timp, și-au așezat performanțele într-un context, într-o balanță. În cele din urmă, rivalii ajung să se amestece: *Ei bine, știm că Ali a fost bun pentru că l-a bătut pe Frazier, care a fost bun pentru că l-a bătut pe Ali.*

Caracteristicile speciale ale rivalității, distanța și apropierea necesare sunt cu atât mai evidente în tenis. Poziționați de-o parte și de cealaltă a fileului, rivalii petrec ore în șir prinși într-o dispută mută, într-un schimb de puncte, contraatacuri și reveniri inteligente, căutându-și slăbiciunile și întinzându-și capcane. Sunt singuri în teren, desprinși de exterior. Spre deosebire de box, în tenis

nu există colțul în care antrenorul te unge cu vaselină, te încurajează și-ți dă instrucțiuni în pauze. Spre deosebire de golf, în tenis competiția e simultană. Jucătorul de tenis nu-i poate întoarce spatele adversarului când acesta se pregătește să lovească. Tenisul este azi, cu adevărat, sportul care aduce cel mai mult cu luptele gladiatorilor.

Există, totodată, o colegialitate construită în timp. Rivalii din tenis s-ar putea să se întâlnească pe teren de șase ori pe an, dacă nu chiar de mai multe ori. Dau mereu nas în nas în holurile hotelurilor din Cincinnati sau în vreun restaurant din Monte Carlo. Evoluază în aceleași circuite și adesea sunt manageriați de aceleași echipe și aceiași sponsori. Și, pe deasupra, mai există și confruntarea din teren. Înaintea meciurilor, jucătorii se încălzesc zece minute împreună. (Să ne imaginăm aceeași situație în alt sport: „Hei, Joe, înainte de-a începe să boxăm de-adevărat, n-ai vrea să îți dau câteva directe cu stânga?”, „Sigur, Muhammad!”.) În plus, în secunda în care s-a încheiat un meci, jucătorii de tenis urcă la fileu pentru a-și da mâna.

Această intimitate, forțată cum ar putea să pară, e cu atât mai pronunțată la Wimbledon. La All England Lawn Tennis and Croquet Club, jucătorii de top – adică aceia având cele mai bune cotații și foștii campioni – împart un vestiar separat de cel al jucătorilor „de rând”. Ceva asemănător cu acele separeuri luxoase și plăcut mirositoare din aeroporturi, care delimitează elita pasagerilor de la clasa întâi de hoarda care călătorește la comun. Dotate cu bun-gust, cu dulăpioare din lemn de mesteacăn și ecrane de înaltă definiție pe pereți, aceste enclave nu sunt cu mult mai mari decât o sufragerie obișnuită. Un strănutat ori un răgâit este auzit de toată lumea prezentă. Acesta e locul în care se strâng laolaltă marii jucători când nu sunt în teren. Luptătorii din echipele de liceu, scrimerii juniori, băieții care bat mingea în spatele blocului, niciunul dintre aceștia nu s-ar gândi să împartă vestiarul cu adversarii. La Wimbledon, în schimb, jucătorii se echipează umăr la umăr cu adversarii

cu care urmează să se confrunte în cursul aceleiași după-amiezi.

La fel s-au petrecut lucrurile și pe 6 iulie 2008, la ora 13:00, conform ceasului de la Observatorul din Greenwich. Cu aproximativ o oră înainte de debutul celei de-a 122-a finale Wimbledon – cel mai important meci din cel mai important turneu al anului –, care i-a adus față în față pe elvețianul Roger Federer și pe spaniolul Rafael Nadal. Federer stătea așezat pe o băncuță din lemn de pin, în fața dulapului său obișnuit, numărul 66, când a intrat și Nadal, cu pași grei, în vestiar și s-a îndreptat către dulapul cu numărul 101, la câțiva metri de Federer. Oricât de mult s-ar fi considerat unul pe celălalt invadatori sau oaspeți nepoftiți – ca în situația în care mirele își spionează mireasa înaintea ceremoniei de căsătorie –, cei doi și-au înăbușit orice sentiment de nemulțumire. Federer a zâmbit sarcastic, de parcă ar fi spus: „Așadar, ne întâlnim din nou”. Arăta splendid și deloc amenințător. Nadal a mormăit un răspuns, nici rece, nici prietenos. Apoi fiecare s-a întors la a se preface că este stăpânul întregului vestiar.

Federer și Nadal formează cea mai dinamică rivalitate, nu doar în tenis, ci în tot sportul contemporan. Au creat împreună un zid de foc prin care s-au separat de restul jucătorilor. Împreună au cucerit paisprezece din ultimele șaisprezece campionate majore. Nu au mai existat, în ultima sută de ani, doi jucători care să se întâlnească în același an în finalele French Open și Wimbledon; Nadal și Federer au făcut-o în trei ani consecutivi. Finala Wimbledon 2008 a fost cea de-a optsprezecea lor întâlnire. Nadal conducea cu 11-6 bilanțul întâlnirilor, câștigând toate cele trei întâlniri din cursul anului 2008 –, deși trebuie spus că majoritatea meciurilor dintre cei doi s-au desfășurat pe suprafața preferată de către spaniol, adică pe zgură. Cu doar patru săptămâni în urmă, Nadal îl învinsese pe Federer la Paris, la French Open, într-o victorie decisivă (6-1, 6-3, 6-0), mult sub nivelul rivalității lor, fiind o rușine pentru amândoi. Nadal a evitat să intre

la vestiar după meci, pentru a nu-l întâlni pe Federer. După meci, cel din urmă a afișat o mină demnă, dar, la câteva zile, a declarat că înfrângerea fusese „brutală”. Analiza lui Nadal a fost mai blândă: „Eu am făcut un joc aproape perfect, iar Roger a făcut mai multe greșeli decât face de obicei.”

Și totuși, Nadal ocupa în continuare poziția a doua în clasament, Federer păstrând dominația vreme de 230 de săptămâni consecutiv, un record în tenis. Mai mult, Federer îl învinsese pe Nadal în ultimele două finale Wimbledon – finala din 2007 a fost un meci de cinci seturi care a devenit instantaneu un reper în tenis. Înfrângerea l-a lăsat pe Nadal în lacrimi, întrebându-se dacă nu cumva ratase cea mai bună șansă la titlul pe care îl râvnea cel mai mult.

Dincolo de rezultate, rivalitatea este evidentă în stilurile diferite care se încleștează pe teren. Se poate vorbi ore în șir despre asemănările și despre contrastele celor două stiluri. Federer *versus* Nadal înseamnă dreptaci contra stângaci. Tehnică clasică *versus* tehnică ultramodernă. Agerime de felină *versus* forța taurului. Reținerea și meticulozitatea discretă a jucătorului originar din Europa Centrală *versus* pasiunea și bravada ibericului. Forța demnă *versus* brutalitatea decisivă, nemiloasă. Zeus *versus* Hercule. Genialitate neobosită *versus* voință de oțel. Rafinament *versus* asperitate. Metrosexualitate *versus* hipermasculinitate hipermusculară. Un cetățean poliglot al planetei *versus* băiatul arogant de provincie. Omul care călătorește cu avionul personal *versus* pasagerul de la clasa a doua. Cel care conduce un Mercedes *versus* cel care conduce o Kia.

Comparația criticilor dintre frumusețea evoluată a lui Federer și salahorismul de neanderthalian al lui Nadal este pe cât de nedreaptă, pe atât de neobrăzată. Pentru că amândoi sunt artiști, chiar dacă vin din școli absolut diferite. Federer este un impresionist delicat, maestru al penelului, tot așa cum Nadal este un expresionist abstract tenace și îndrăzneț.

Deși diferența de vârstă dintre cei doi e de nici cinci ani – Federer fiind născut pe 8 august 1981, iar Nadal, pe șase iunie 1986 –, ei stau de o parte și de cealaltă a prăpastiei generaționale (printre cei mai buni prieteni ai lui Federer se numără un bancher de investiții, însurat, în vârstă de aproape 40 de ani; în timp ce cei mai buni *amigos* ai lui Nadal sunt savanții PlayStation de 20 de ani.) Uimitor, dar coordonatele lor fizice sunt identice, 1,85 de metri înălțime și o greutate de 85 de kilograme, deși cu greu s-ar putea găsi doi oameni mai diferiți ca structură corporală. Federer este grațios și longilin, posesor al unei forțe atletice și al unei musculaturi convulsive. Nadal are constituția unui mijlocăș din fotbalul american – dacă nu cumva a unui luptător de lupte libere –, domeniu în care ar fi avut șanse în cazul în care cariera sa în tenis nu ar fi evoluat atât de magnific.

Acum, chiar și în vestiar, prinși împreună/separat într-o așteptare stranie, după ce ploaia amânase începutul celei de-a treia confruntări consecutive în finala de la Wimbledon, diferențele dintre ei erau orbitor de evidente. Federer radia calm, așa cum îi stătea bine unui jucător pregătit să intre pentru a șasea oară consecutiv în finala Wimbledon, neînvinc din 2002. După cum a spus un observator neutru mai târziu, „omul părea de piatră”. A stat pe bancă, zâmbind și amuzându-se cu glume lejere. După ce la amiază golise o sticlă de Pepsi de 0,6 litri și o farfurie de paste Primavera, acum își savura mult iubitele sale batoane de Kit Kat. (Clubul a aprovizionat vestiarul, la cererea sportivului, cu batoane de ciocolată, la un loc cu bananele cerute de sportivii cu cote mai slabe.) Lângă el stătea Severin Lüthi, căpitanul echipei de Cupa Davis a Elveției și un soi de antrenor pentru Federer în săptămâna cu pricina. Când vorbeau, cei doi abordau subiecte fără legătură cu tenisul. Federer, adevărat creator de psihologie sportivă pentru mai bine de un deceniu, nu are obiceiul de a face vizualizări sau alte exerciții mentale înaintea meciurilor. Pare mai degrabă un star rock care se

relaxează în spatele scenei înainte de a susține un concert pe care îl știe pe dinafară.

Cu o zi înainte, Nadal se foise de pe o parte pe cealaltă a patului, în casa pe care o închiriasse în apropierea terenurilor. Era bântuit de imagini de la celelalte două finale Wimbledon – prima, o dezamăgire, iar cea de-a doua, o înfrângere devastatoare în fața lui Federer – imagini care l-au urmărit oricât ar fi încercat să le alunge. A ascultat muzică, s-a ridicat din pat ca să se uite la filme. A adormit, în cele din urmă, la ora 4:30, trezindu-se la ora 9:30. Când a coborât la micul dejun, a observat că, pentru prima dată la acea ediție a Wimbledonului, ploua. „În, sfârșit, suntem la Wimbledon!”, a glumit el.

Dar acum, în vestiar, desfăcându-și larg brațele și exersându-și loviturile, la câțiva metri de capul lui Federer, Nadal a luat figura luptătorului care se pregătește de bătălie. Tocmai făcuse un duș rece și, cu sistemul nervos simpatic activat la maximum, accesase modulul luptă-sau-fugi. Pulsul era, cu siguranță, la cote uriașe, hormonii stresului alergau prin corp, pupilele erau dilatate, iar el făcea întinderi, accelerări și urina frecvent, asigurându-se că urina e incoloră și inodoră, semnele hidratării corespunzătoare. Încea să-și conserve energia, dar nu se putea abține să nu se joace obsesiv cu genunchii strânși în fașe menite să prevină accesele de tendinită patelară, afecțiune care îi cauzase probleme în trecut. Ca un suferind de tulburări obsesiv-compulsive, cotrobăia iar și iar în geanta plină cu rachete. Își ridica și își cobora șosetele până când le alinia la exact același nivel; un alt ritual. Toni Nadal, unchiul și antrenorul său, aflat la doi pași de el, îi turuia pe un ton precis vechile clișee motivaționale: „Nu există *nu pot*”, „Fă ce trebuie să faci”, „Responsabilitățile sunt responsabilități”.

La ora 14:15, cu o jumătate de oră întârziere față de ora stabilită inițial pentru începerea finalei, Federer și Nadal au fost anunțați că nu mai ploua, deși era în continuare înnorat, și că prelata impermeabilă care protejează terenul de ploaie era dezumflată și strânsă.

Cei doi au ieșit din vestiar, au traversat încet holul tapetat și au coborât la fel de încet scările care duc la teren. Cu Nadal la trei metri în fața lui Federer, au trecut pe lângă o fotografie cu Bjorn Borg și John McEnroe de la finala Wimbledon din 1980, etalonul după care sunt apreciate toate înfruntările din tenis.

Aici, încă o dată, diferențele dintre cei doi sportivi au fost vizibile. Jacheta de culoare crem, cusută cu fir de aur, în stilul *Marelui Gatsby*, pe care Federer o purtase senin (și care îi și venea bine, fără să lase loc de comentarii răutăcioase) în ultimii ani, era de-acum depășită, astfel că sportivul purta pe umeri un cardigan de aceeași culoare, cusut cu același fir de aur, scos direct din *Brideshead Revisited** – o ținută conservatoare ce transmitea un sentiment al respectului și al istoriei. Bluza, marca Nike, fusese disponibilă la vânzare în magazinul oficial Wimbledon la suma exorbitantă de 260 de lire sterline, fiind produse doar 230 de exemplare, cifră menită să simbolizeze cele 230 de săptămâni consecutive în care Federer dominase ierarhia de pe poziția supremă.

Nadal, care mai degrabă s-ar fi îmbrăcat cu scoarță de copac decât cu o bluză de 500 de dolari, alesese un costum alb de antrenament. Federer purta pantaloni scurți clasici, prinși cu o curea; Nadal purta bermude până sub genunchi, dintre cele care nu necesită curea. Părul lui Federer era tuns cu atenție, în timp ce al lui Nadal acoperea, dezordonat, pielea tuciuire a gâtului. Ambii purtau banderole Nike, șosete Nike și teniși Nike.

Înainte de a intra în teren, cei doi trecuseră prin chinul interviului de dinainte, o corvoadă cruntă în timpul căreia jucătorii sunt obligați să facă măcar o declarație senzațională. „Posturile-gazdă” solicită contractual accesul ca o condiție a drepturilor de televizare foarte serioase pe care le plătesc, iar jucătorii, în lipsa unei protecții sindicale, sunt obligați să se supună. Încă izolați, în mod evident, în propriile spații mentale, jucătorii au

---

* Roman de Evelyn Waugh publicat în 1945. Acțiunea are în centru o familie de aristocrați (n.t.).

reacționat la această intruziune cu o abundență de clișee. *Ar trebui să fie un meci bun. Câștigarea primului set va fi cheia. Trebuie să fac o servă bună. Voi da ce am mai bun și vom vedea ce se întâmplă.*

Dar chiar și asemenea fraze goale pot fi impregnate cu sens. Pus în fața interviewerului, Federer declara: „Eu mă simt bine, (dar) ar putea fi o zi grea din pricina ploii și tot restul, plus un adversar greu, deci ar trebui să fie interesant”, trădând simptomele a ceea ce psihologii sportului numesc „igienă mentală negativă”. Când a fost întrebat același lucru, despre ploaia care a întârziat începutul meciului și prognoza indecisă, Nadal a scuturat din cap expediind problema, gestul său automat. A adăugat încet, cu accentul său peltic: „Ploaie e pentru amândoi, deci nu-s probleme. Eu accept condițiile și îmi fac jocul.”

Dintre toate micile ritualuri învechite care fac tenisul deopotrivă fermecător și caraghios – liniștea de biserică păstrată de spectatori, terminologia demodată, scuzele nesincere ale jucătorilor după câte o lovitură bună reușită din rama rachetei –, cel care mi se pare cel mai simpatic este următorul: jucătorii își duc singuri rachetele și bagajul în teren. Jucătorii de tenis de elită sunt printre cei mai cunoscuți sportivi de pe planetă, bogați până la limita absurdului, însoțiți de alaiuri și având asigurat accesul în cluburi private. Însă, când sunt la muncă, aceștia își cară singuri echipamentele, părând mai degrabă călători itineranți aflați în căutarea unui hostel pentru tineri și nu pentru mari celebrități. Simbolismul subsidiar e limpede: în clipa în care ai pășit – fie și încălțat cu o pereche de Nike pentru afișarea căroră încasezi milioane de dolari – pe teren, ești pe cont propriu. Cheia tenisului este autosuficiența.

În finala Wimbledon, acest ritual este suspendat. După șase runde în care își târăsc singuri bagajul, finaliștii au dreptul la serviciile unui asistent. Deși mărturisese sentimente de „vid și bizarerie”, Federer a dat gențile unui asistent de teren și a intrat despovărat pe

teren. Nadal nu a procedat la fel. La naiba cu tradiția, el s-ar fi simțit expus, de parcă ar fi intrat în teren pentru un duel cu pistoale și nu le-ar fi avut asupra sa. A lăsat geanta obișnuită, dar a insistat să o păstreze pe cea din mâna stângă, adică rachetele. Nu fusese o lipsă de respect, a explicat mai târziu. Era omul obișnuinței și nu voia să se lipsească de „ritualul meu, ritualul meu important”.

În megafoanele complexului sportiv s-a auzit vocea care anunța că întârzierea cauzată de ploaie se sfârșise și că urma să înceapă meciul. „Enoriașii” umpluseră cele 15 000 de locuri de la Terenul Central Wimbledon, un loc foarte popular, inevitabil, dar, mai bine spus, o „catedrală a tenisului”. Majoritatea erau îmbrăcați cu cele mai bune haine de duminică: femeile, cu rochiile Lilly Pulitzer multicolore; bărbații, cu arătoasele lor sacouri Oxbridge și cu cămăși Paul Smith (toate semnele indicau un an mare pentru dungile verticale.) Dar – o dovadă și mai consistentă că Wimbledon evoluase de la petrecerea de grădină a latifundiarilor britanici înstăriți la un eveniment sportiv internațional – cine intra în mulțimea de acolo vedea și multe turbane și kipe, auzind multe alte limbi, pe lângă engleză. Cadrele cu mulțimi tind să arate ca niște picturi pointiliste, dar tabloul de la Wimbledon e cu siguranță unul multicolor.

În cabina mică din sticlă din care transmit comentarii NBC – un glob plasat imediat în spatele terenului, la câțiva metri deasupra gazonului – a intrat John McEnroe, pentru a petrece acolo toată după-amiaza și, cum s-a văzut ulterior, toată seara. Bjorn Borg, îmbrăcat cu un superb costum gri, asortat coamei sale grizonante, stătea în primul rând al Lojei Regale, alături de alte somități. Erau prezente și alte figuri ale Muntelui Rushmore al tenisului. Boris Becker, cu un păr auriu lăcuit ce-i dădea aspectul unui trofeu uman, participa ca reprezentant al Eurosport și al televiziunii germane, iar Martina Navratilova lucra pentru postul american Tennis Channel. Billie Jean King a pășit pe teren cu un aer regal,

urmat de Manuel Santana, ultimul spaniol care câștigase trofeul masculin de la Wimbledon, în 1966. (Clar altă epocă – în ziua finalei cu Dennis Ralston, Santana folosise metroul ca să ajungă la All England Club.) Zvonurile – false, în cele din urmă – anunțau că Chris Evert și soțul acesteia, jucătorul australian de golf Greg Norman, abia căsătoriți, urmau să facă o escală la Londra în luna lor de miere. Un lucru se poate spune cu certitudine despre Regatul Tenisului: are grijă de ai lui. Foștii soldați nu sunt înghițiți de neant, ci revin pe teren cu statut special.

Veteran al coregrafiei finalei, Federer a mers direct la fileu pentru ceremonia aruncării cu banul, unde un copil, de obicei unul care suferă de o boală cronică, este adus pentru a juca un mic rol la începutul partidei, ajutând la determinarea primei serve. În acest caz, onoarea i-a revenit lui Blair Manns, un puști de treisprezece ani, din Gloucester, cu înfățișarea lui Macaulay Culkin, suferind de o boală de plămâni. Reprezenta British Lung Foundation. Dincolo de un poster cu autograful finaliștilor, puștiul și familia acestuia au primit locuri la alegere în tribune. Blair s-a trezit cu Federer la fileu. „Vei savura partida de azi?”, a întrebat amabil sportivul. Puștiul a dat din cap, prea emoționat pentru a continua conversația.

Celor doi li s-au alăturat Pascal Maria, arbitrul de scaun al meciului, și Andrew Jarrett, arbitrul de turneu. Cei patru au așteptat... și au așteptat... și au așteptat. Nadal, așezat în scaunul său, sorbea Evian, mesteca dintr-un baton energizant, își împătura prosoapele, respectându-și vechiul său ritual de a sorbi câte o înghițitură de apă din cele două sticle de apă pe care și le ia la el, una mai rece și una un pic mai caldă, pe care apoi le aranjează astfel încât etichetele să fie îndreptate înspre terenul pe care îl va ocupa mai întâi (și când te gândești că Federer e văzut drept tipul analitic.) Vizibil nerăbdător, Federer a început să facă pași la fileu și să-și antreneze mișcările. Era clar că îi fusese lezat simțul elvețian al punctualității. Meciul fusese deja amânat din cauza ploii, iar prognoza nu era favorabilă; de ce nu

sacrifică Nadal timpul în favoarea acestor răsfățuri? Mai mult, Nadal nu pare să privească la fel momentul, ceea ce pe Federer îl enerva și mai mult. Potrivit unui membru al anturajului lui Nadal, în tribune, prietena lui Federer, Mirka Vavrinec, ar fi exclamat: „Oh, hai odată”, văzând cum trage de timp spaniolul.

După un minut încheiat de autoindulgență, Nadal s-a grăbit către fileu. Eliberat din hainele de încălzire, rămăsese într-un maiou mulat, o țesătură din material impermeabil cu funcție dublă, eliminarea transpirației abundente și stimularea rezervoarelor de propan din bicepsii. Zăpăcit, probabil, de întârziere, tânărul Blair Manns a aruncat moneda în aer fără să spună jucătorilor să aleagă. Jarrett a interceptat-o. Zâmbete încordate pe toate figurile. Blair a aruncat încă o dată. De data asta, Federer a ghicit capul, câștigând dreptul la prima servă. Dar nu mai avea nicio importanță. Urma primul schimb de mingi, iar Nadal, intenționat sau nu, reușise deja o primă lovitură psihologică.

Apoi, Federer și Nadal s-au așezat pentru fotografia ceremonială și, asemenea dueliștilor care-și ating batistele înaintea duelului, au ciocnit ramele rachetelor. În timp ce Federer s-a îndepărtat de fileu cu pași cumpătați pentru a începe încălzirea de cinci minute, Nadal s-a răsucit și a fugit spre linia de fund ca un tăuraș surescitat. (*Nota bene* – analogiile și metaforele care îl alătură pe Nadal unui taur violent sunt inevitabile, cu atât mai mult cu cât până și încălțările lui Nike sunt decorate cu un cap de taur. Voi încerca să limitez utilizarea acestei simbolistici.) A alergat spre linia de fund, a executat un pas săltat, după care a alergat în ritm pe linia de fund. Deși sportivul spune că acesta e doar un alt ritual, momentul funcționează ca o salvă de atacuri psihologice. Mesajul: *Hombre, sper că te ții bine, că am de gând să te fugăresc toată ziua.*

Federer, chiar și în timpul încălzirii, este imaginea eficienței impecabile. La el, efectiv nu există mișcări de prisos. Asemenea celor mai mari sportivi, conexiunea

mente-corp este perfect naturală în cazul lui. Corpul execută tot ce-și imaginează creierul. Evident nerăbdător să înceapă partida, elvețianul s-a uitat de mai multe ori la ceasul de la marginea terenului. A trimis câteva serve de antrenament de la linia de fund. La celălalt capăt al terenului, Nadal era tot numai efort. Smucea, izbea și-și arăta lovitura laterală, punctând execuțiile – de încălzire – cu câte un *fwwwwuumph* onomatopeic. Maioul alb era deja îmbibat în sudoare.

Încălzirea s-a încheiat la ora 14:35, moment în care Pascal Maria, marele preot așezat în jilțul arbitrului, a intonat: „Fiți gata. Jucați!”

Și cum au mai jucat.

Terenul central

Wimbledon 2008 a înregistrat și o absență notabilă. Au dispărut porumbeii care obișnuiau să-și facă cuib sub grinzile și stâlpii de susținere de pe Terenul Central și care se aliniau pe teren, spre distracția copioasă a publicului, la fel de amuzat de fiecare dată. Toate ungherele și crevasele construite ca niște apartamente de lux; toată iarba de calitate și semințele reprezintă cina. Terenul Central e un habitat natural pentru porumbei, păsăretul în nuanțe de gri fiind tot atât de mult parte din tabloul turneului cât sunt cocktailurile Pimm's Cup și hainele albe.

Dar porumbeii îi încurcau pe jucători și, cum au spus, cu delicatețea caracteristică, oficialii de la All England Club, „mizeria pe care o fac aceștia poate fi o problemă”. Așa a fost angajat Rufus, un vultur Harris, vânător natural al porumbeilor. Rufus este trimis să survoleze amenințător terenurile în fiecare dimineață, astfel că, până la ora meciurilor, porumbeii pleacă, fugăriți din propriile case. Această secvență de darwinism a fost o metaforă excelentă pentru ce avea să urmeze în teren. Tema turneului: instinctele de prădător ale lui Rafael Nadal împotriva instinctelor teritoriale ale lui Roger Federer.

Să spui că Federer câștigase Wimbledon cinci ani la rând era adevărat, dar parcă prea puțin. Federer era *stăpânul* Wimbledonului la ora aceea. Ba nu, nici măcar asta nu reprezintă adevărul. Federer *era* Wimbledon. Acumulând trofeu după trofeu, atât de natural, până la performanța lui Bjorn Borg de cinci titluri consecutive, Federer a ajuns să domine absolut turneul. Iarba de sub tălpi i-a accentuat fluiditatea mișcărilor și abilitățile sale unice, dar multiple: voleul grațios, genialele lovituri din unghi și imaginativele lui lovituri la risc. De asemenea, comportamentul său conservator și baroc se potrivește de minune cu un turneu atât de încărcat de tradiție. Nu vorbim despre un luptător prost crescut, cu o șapcă de baseball întoarsă invers, tatuaje și bijuterii, care stâlcește numele turneului „Wim-bull-TIN”. Federer a fost puștiul pe care îl puteau iubi adulții de la Wimbledon – Wim-bull-DUN. Iată un nostalgic al clasicismului într-o eră de prădători. Iată un stilist european care a adoptat toate ciudățeniile, obiceiurile și formalitățile turneului. Când câștiga, era atât de încărcat de reverență și grațitudine (și adrenalină), că îi dădeau lacrimile când i se înmâna trofeul. Emoționalitatea sa transparentă l-a apropiat de fani chiar mai mult decât pe fostul monarh de la Wimbledon, Pete Sampras, cel care s-a bucurat de un succes comparabil, dar într-un stil rigid și pretențios, departe de strălucirea și charisma elegantă vizibile la Federer.

Wimbledonul a ajuns o sărbătoare Federer, dar sportivul a avut la fel de mult succes și în alte destinații din circuitul de tenis. A ajuns pe prima poziție a clasamentului ATP în 2004, inaugurând Era Federer, cel mai dominant regim din istoria acestui sport. În patru ani, a cucerit unsprezece din cele șaisprezece turnee majore – șlemurile, pentru a folosi termenul vulgar –, cele patru pietre de temelie ale tenisului. Ar fi necesare păduri întregi de hârtie pentru a retipări statisticile extravagante care demonstrează dominanța Erei Federer. Dar putem rezuma printr-un bilanț simplu: 315 victorii la 24 de înfrângeri între 2004 și 2007.

Și mai remarcabil este că Federer nu a câștigat printr-o forță imposibilă și tăioasă, ci prin spectacol și fler. Meciurile sale au fost construite prin precizie, nuanță și talent strălucitor. Pentru abordările moderne, stilul său, cu reverul cu o singură mână, manevrarea simplă a rachetei și tendința de a juca la fileu, este retrograd. E o combinație sportivă foarte rară de stil și substanță. Descrierile jocului lui Federer apelează adesea la arsenalul artelor și spectacolului: se spune că e poezie, balet, pictură renașcentistă, simfonie. El e un artist, un caligraf, un maestru, virtuozul unui instrument cu coarde. E luminos, fosforescent, incandescent. Mitocanul care a spus despre stilul lui Federer că este o plăcere pentru simțuri, ca „un tenis porno”, ei bine, s-ar putea să fi spus totuși ceva.

Evenimentele majore reprezintă măsura excelenței în tenis, iar Federer a început 2008 cu fix o duzină de titluri în palmares, la doar două titluri distanță de recordul absolut stabilit de bietul Pete Sampras cu doar câțiva ani înainte, prea puțini pentru a putea savura cum se cuvine un asemenea record. Federer nu cucerise niciodată titlul la French Open – singurul care îi lipsea din palmaresul său –, dar, spre deosebire de Sampras, elvețianul era alergic la zgură. Una peste alta, în ochii multora, inclusiv ai mei, Federer era cel puțin pe punctul de a cuceri mitologicul titlu de Cel Mai Bun din Toate Timpurile, sau GOAT, conform abrevierii*.

Totuși, în 2008, Imperiul Federer arăta, dacă nu semnele unei prăbușiri, cel puțin pe cele ale unei degradări. Un acces de mononucleoză l-a costat 20 de zile de antrenament în vacanța de iarnă intra-sezon (în condițiile în care pauza de iarnă constă în șase săptămâni.) În primul turneu din 2008, Federer a fost eliminat în semifinalele Australian Open de către Novak Djokovic, un sârb cu părul tuns periuță, complet

---

* Acronimul GOAT face referire la titulatura în limba engleză – Greatest Of All Time (n.t.).

absorbit de sine, care, spre deosebire de cei mai mulți, nu era prea impresionat de Federer. După meci, mama lui Djokovic, Dijana, a închis gura presei: „Regele a murit. Trăiască regele.” Afirmarea tupeistă a regicidului a fost (a) absurdă, (b) lipsită de tact și (c) în răspăr flagrant cu grația comportamentului lui Federer. Însă, pe măsură ce sezonul 2008 avansa, tot mai mulți observatori au început să împărtășească, dacă nu chiar să exprime această părere.

Deși s-a resimțit, Federer a muncit din greu în următoarele luni. În martie a jucat un meci demonstrativ cu Pete Sampras, în venerabila și deteriorata Madison Square Garden, o „oprire de un milion de dolari”, cum i-a spus sportivul unui amic, între turneele Dubai (unde Federer deține o proprietate) și Palm Springs. Seara a fost grozavă, o foarte necesară revitalizare pentru un sport din ce în ce mai puțin popular în Statele Unite. La eveniment au asistat toate numele tenisului din New York, așa cum au făcut și Donald Trump, Tiger Woods, Luke Wilson și restul celebrităților amatoare de evenimente cu ștaif, dornici să-i vadă jucând pe cei doi titani ai erei Open, epoca în care amatorii și profesioniștii au primit dreptul de a evolua împreună. A existat, totuși, și un inconvenient minor: Federer l-a înfrânt pe Sampras abia în tiebreak în setul al treilea, în condițiile în care cel din urmă era, la ora respectivă, un tată cu normă întreagă în vârstă de 36 de ani, care nu mai jucase un meci profesionist din 2002. Meciul nu a părut a fi aranjat – așa cum sunt multe dintre meciurile „foștilor” –, dar Federer nu s-a ridicat nici pe departe la nivelul său obișnuit.

În primăvară, Federer a făcut un abces urât pe obrazul drept. Să vezi un sportiv atât de atent cu sine și de arătos, afectat de un coș gigantic de tipul celui care le strică seara banchetului adolescenților era ca și cum ai fi văzut-o pe *Mona Lisa* cu mustață. (Pe forumul „Yahoo! Answers” a existat o discuție sub acest titlu: „Știe cineva ce e chestia aia de pe fața lui Federer?”) Buba a fost ca un simbol al sezonului lui Federer. Primăvara a fost plină

de înfrângeri în fața unor bieți muritori (Mardy Fish? Radek Stepanek?), a unor adversari credibili (cei doi Andy, Roddick și Murray), cât și în fața nemesisului său (Nadal) Dincolo de înfrângeri, au existat și alte semne că Federer ieșise din grațiile muzelor. Un adevărat model de ținută și sportivitate, la turneul din Hamburg, Germania, a fost atât de frustrat, că a trimis o minge în afara arenei. La Monte Carlo, în meciul contra lui Djokovic, s-a înfuriat din pricina comentariilor omniprezențelor părinți ai sârbului, așezați chiar în spatele liniei de fund. După ce aceștia au obiectat la solicitarea unei verificări, Federer s-a întors către ei și a țipat superior: „Liniște! OK?” Sigur, oricare alt super-sportiv în poziția lui de putere ar fi strigat ceva mult mai înțepător și vulgar. Dar, oricum, a fost un gest în afara caracterului său. În cazul lui, a fost echivalentul unui „Vă bag undeva”.

Federer și-a făcut loc, grație numai și numai talentului său, pe tabloul de la French Open 2008. În finală avea să-l întâlnească pe Nadal, triplu campion în Franța. Un scenariu superb. Dacă reușea să facă cel mai bun joc de care era în stare și să-l învingă pe Nadal – invadând, prin asta, teritoriul inamicului –, ar fi punctat, probabil, cel mai important titlu al carierei. Ar fi completat așa-zisul Șlem de Carieră – câștigarea tuturor celor patru titluri de Mare Șlem –, cimentându-și și mai mult aura de Cel Mai Bun. Caz închis, gata discuția. Întocmai genul de scenariu care îl încântă pe Cel Mai Bun.

Dacă Federer a făcut vreun ou în finala aceea, atunci acel ou a fost de struț. Gândirea rațională și conștiința de sine care l-au transformat în campionul iubit se pot întoarce împotriva lui în teren. La jumătatea meciului, a simțit că nu e ziua lui. Și nici nu a putut, nici nu a vrut să se convingă prin vreo șmecherie de contrariu. A scuturat din cap, și-a încruntat sprâncenele groase, iar la pauză s-a așezat pe scaun cu o mină încordată. După ce s-a convins că nu are șanse să câștige, și-a spus că cel mai bun lucru pe care l-ar putea face era să încheie cât mai repede povestea. A continuat jocul în ritmul unui operator

de litații, încercând cu jumătate de inimă să recupereze mingi. Cel de-al treilea set a fost consumat în doar 27 de minute, un colaps greu de uitat, concretizat cu 6-0. O afacere cu totul rușinoasă.

Spre meritul său, nici Nadal nu i-a lăsat lui Federer vreo șansă de a se răzgândi. Aproape crud în acuratețea jocului său, spaniolul a lovit perfect aproape tot meciul. După meci, a declarat că a observat doar vag lipsa de efort din partea lui Federer. Dar anturajul a observat. Înainte de finalul partidei, Toni Nadal, antrenorul-zeu și unchiul lui Rafael, le-a spus colegilor de lojă că starea lui Federer era „bizară”. „Trebuie să citesc ziarele de mâine ca să aflu ce a fost în capul său”, a spus Toni după meci. „Nu am simțit niciun strop de determinare. Iar el nu are niciodată atitudinea asta. I-am urmărit figura. Era opacă. Nu-i transmitea niciun mesaj lui Rafa. Nu a jucat cu mentalitatea învingătorului. Nu a fost adevăratul Roger.”

Într-un sens, Federer a fost victima propriilor standarde amestecate de înalte. Obiectiv vorbind, avusese un an mai mult decât decent. Dar, poate din cauza mononucleozei, vârsta avansată (la un pas de un venerabil 27!) ori pur și simplu finitudinea excelenței erau factori atipici pentru Federer. Când ești obișnuit să câștigi 92% dintre meciuri, iar deodată te trezești la jumătatea unui sezon cu un singur titlu în portofoliu (și acela unul neimportant, la Estoril Open), contrastul e prea evident. În cuvintele lui Federer, succesul său neîntrerupt și așteptările pe care le-a generat au creat un „monstru”.

Chiar și analiștii mai lucizi, cei care nu s-au grăbit să scrie necrologul carierei lui Federer, au fost de acord că Wimbledon 2008 avea să fie un turneu plin de semnificație. Dacă urma să cucerească cel de-al șaselea titlu, totul era bine în lume. Dacă pierdea, poate că sosise vremea să fie dată uitării discuția despre GOAT. Dacă pierdea în fața lui Nadal, cedând prin asta supremația ierarhiei, lucrurile erau și mai simple: după un mandat

glorios de patru ani, tenisul masculin intra într-o nouă administrație.

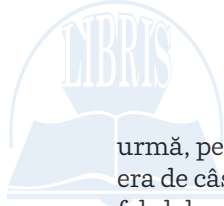
Federer a început campania pe iarbă destul de promițător. La o săptămână după eșecul de la French Open, a câștigat evenimentul premergător Wimbledonului, la Halle, în Germania, urcând seria de victorii pe iarbă la 59 de meciuri. Dar, după ce a ajuns la Wimbledon și și-a luat în primire casa închiriată la doar câțiva kilometri de All England Club – casă aflată, din coincidență, în proprietatea unei familii cu numele de Borg, fără nicio legătură cu marele campion –, au izbucnit din nou bocetele. „A murit Fed?”, întreba un tabloid londonez. Djokovic, figura *arivistului* tupeist care lipsise până atunci din distribuția ATP, a declarat că Federer era „vulnerabil”. Boris Becker, triplu campion la Wimbledon, a pariat pe Nadal, declarând că Federer „are o șansă mică”. Bjorn Borg – al cărui record de cinci titluri consecutive la Wimbledon încerca Federer să-l depășească – l-a creditat nu doar pe Nadal înaintea lui Federer, ci și pe Djokovic. Bjorg a mai adăugat că nu ar fi deloc surprins dacă Federer ar pierde titlul și ar dispărea cu totul din tenis.

Federer s-a ținut tare. În timpul întâlnirilor cu presa, a încercat să pară indiferent față de aluziile la mortalitatea sa. „Nu am citit și nu am ascultat ce s-a spus despre mine”, a mințit acesta. Întrebat în mod specific despre remarcile nemiloase ale lui Bjorg, Federer a răspuns cu o grimasă. „Ce pot să spun, este opinia lui. Nu mă deranjează ce a spus. S-a trezit cu un microfon sub nas și cu o ploaie de întrebări. O dată pare mai critic, altă dată, mai pozitiv.” Se gândește să-l confrunte pe Bjorg? „Oh, nu”, a răspuns câteva clipe mai târziu. „Nu l-aș aborda niciodată pe un asemenea subiect. Nu vreau să am probleme cu Regele.”

Priveghiul de la Wimbledon, condimentat din plin cu acel tip special de *schadenfreude*^{*}, l-a înfuriat, în cele din

---

* În limba germană, în original. *Schadenfreude* înseamnă plăcerea provocată de nefericirea altuia (n.t.).

urmă, pe Federer. Patru ani consecutiv, câștigase tot ce era de câștigat, luase doar decizii corecte și adusesese tot felul de onoruri și recunoașteri sportului. Apoi se ajunge la asta? *Câteva luni sub standard și dintr-odată toate aceste săgeți și bice? Niciun strop de capital de favoare acumulat?* „Ca să fiu sincer, am fost surprins de extremismul acestei perioade. Auzeam: «Nu va mai câștiga nimic niciodată». Încerci să nu dai importanță, să nu te lași atins, dar..”

Era într-o poziție dificilă. Dacă se apăra de critici, încercând să schimbe sensul căderii, autoproclamându-se, așa cum a făcut, „drept marele favorit evident al Wimbledon”, risca să pară arogant ori, chiar mai rău, delirant. Dacă ar fi ripostat, arătând cu degetul ipocrizia – să fie Bjorg cel mai potrivit sportiv care să prezică retragerea cuiva după o înfrângere? –, s-ar fi compromis. Interesant e că apărarea și vocile rațiunii au venit tot din partea unor colegi. Întrebat dacă este de acord cu premisa vulnerabilității lui Federer, Nadal a dat ochii peste cap: „Da, clar. Nu a pierdut un singur set (în săptămâna anterioară). Și are 59 de victorii fără nicio înfrângere. Hai să fim serioși!”

Înconjurat de un anturaj din ce în ce mai numeros, Federer și-a petrecut perioada de repaus la vila închiriată. A vizitat Grădina Zoologică din Londra, a mers la cumpărături, a luat cina în câteva restaurante la modă. Însă, spre deosebire de anii anteriori, a petrecut cât mai puțin timp cu putință la All England Club. La începutul turneului, într-o zi când încerca să plece cât mai repede de la terasa jucătorilor, a fost asaltat de doi pierde-vară care i-au cerut să facă o poză cu ei. „Așa mi-aș dori să existe doi de eu”, a mormăit Federer. Dar, cum Federer este Federer, și-a lăsat geanta jos, a trecut brațele pe după umerii cuplului, a luat o expresie care schița un zâmbet și a așteptat blițul.

Iată-l și pe Nadal. Nu a pierdut vremea la Paris după cucerirea celui de-al patrulea trofeu consecutiv la French Open. Odată cu praful zgurii de pe corp, parcă și-ar fi spălat

și amintirile. Duminică seara a ținut o cină festivă modestă împreună cu echipa sa, după care a plecat la gazon. Ambiția îndelung declarată a lui Nadal, dincolo de apetența (și succesul) pentru terenul cu zgură, a fost victoria pe iarba de la Wimbledon. În 2007, se apropiase destul de mult de visul său. Acum, în cea mai bună formă din carieră și cu un Federer, ei bine, da, aparent un pic vulnerabil, Nadal și-a spus: „Poate că a sosit momentul meu”. Deși nu ar fi avut nevoie, ibericul a avut și o motivație suplimentară: dacă ar fi obținut victoria, ar fi trecut de poziția a doua în care avea de-acum un record de trei ani neîntreruși. Ar fi ieșit, astfel, din poziția managerului adjunct care privește în sus de sub biroul de sticlă al lui Federer.

După ce și-a apărât titlul la French Open, în 2006, Nadal a fost programat să joace la Queen's Club, în Londra, eveniment de pregătire pe iarbă ce începe la o zi după finala de la Roland Garros. Îngrijorat că Nadal ar putea fi atât de obosit încât să-și ia o săptămână de vacanță, directorul de la Queen's Club s-a oferit să închirieze un elicopter care să-l aducă pe sportiv de la Paris la Londra. „Foarte tare”, s-a gândit Nadal, care nu avea, oricum, de gând să lipsească de la eveniment. „Cam aiurea”, s-a gândit unchiul lui, Toni. Rezervase deja bilete pentru Eurostar, trenul de mare viteză ce duce de la Paris la Londra pe sub Canalul Mânecii. „Nu vom arunca banii ăștia pe fereastră”, a spus Toni sec. Au refuzat elicopterul particular și au mers cu trenul.

Pentru echipa lui Nadal, drumul cu Eurostar de la Paris la Londra a ajuns un ritual. Astfel că, a doua zi după cucerirea celui de-al patrulea trofeu French Open, Nadal și-a târât picioarele prin Gare du Nord, laolaltă cu ceilalți călători și cu oamenii de afaceri. A făcut câteva poze și a dat câteva autografe, dar, dincolo de asta, era doar un alt antreprenor independent, în drumul său spre afacerile din Londra, într-o dimineață de luni. După două ore de moțaială și jucat cărți, Nadal a coborât la stația King's Cross St. Pancras, victorios în fața fricii de a călători sub apă.

La începutul după-amiezii, la mai puțin de 24 de ore de la cucerirea celui mai prestigios turneu pe zgură, Nadal și-a programat un antrenament de două ore pe iarba, în care și-a ajustat jocul de picioare, a scurtat timpul de răspuns la servă, a coborât loviturile, a exersat reverul tăiat și mingile joase. Un asemenea nivel al ajustării jocului era, în cazul său, un alt indiciu al faptului că țelul victoriei la Wimbledon nu se putea negocia și nu era nicidecum o derută indusă din afară. A doua zi, un titlu șocant de tabloid anunța această tranziție rapidă de la zgură la iarba: „Nadal: nu o să vă placă de mine când mă fac verde”.

Jucătorii spun că iarba de la Queen's Club este chiar mai rapidă decât gazonul de la Wimbledon, ceea ce a făcut cu atât mai impresionantă tranziția impecabilă a lui Nadal. În cele cinci zile petrecute la Queen's Club, a bătut cinci adversari, printre care vreo doi dintre cei mai buni jucători pe iarba. Împotriva lui Ivo Karlović, un croat de 1,86 de metri înălțime, a cărui servă pare să plece la fel de rapid pe axa verticală ca pe cea orizontală, Nadal a jucat mai bine în tiebreakuri, câștigând cu 6-7, 7-6, 7-6. Împotriva lui Roddick, tunarul american, Nadal a jucat cartea oportunistului și a câștigat în trei seturi. Trădând o emoție care nu a fost vizibilă la începutul săptămânii, Nadal, în chip evident foarte motivat, l-a bătut în finală pe Djokovic. A fost al 28-lea titlu din carieră și al doilea în doar o săptămână. În plus, a devenit primul spaniol care cucerea un trofeu pe iarba în ultimii 36 de ani. O săptămână de vis. A intrat în pregătirile pentru iarba. Și-a menținut super-încrederea de sine. I-a băgat în priză pe restul jucătorilor. Ca un gând probabil secundar, săptămâna i-a adus și un câștig de 150 000 de dolari. Apoi a luat avionul spre Mallorca, pentru câteva zile de pescuit ton în Marea Mediterană împreună cu tatăl său.

Pentru a păstra tradiția conform căreia campionul care își apără titlul are dreptul să joace prima partidă la Terenurile Centrale, Federer a inaugurat Wimbledon

2008 la ora 13:00, în prima după-amiază de luni. Terenul, un fel de Paradis al tenisului, avea ceva nou în anul acela: o pereche de grinzi a câte 70 de tone fiecare și o extensie cu aspect de navă spațială în partea superioară a complexului, parte a acoperișului transparent și retractabil al Terenului Central, proiectat spre a fi finalizat în 2009.

Dar și Federer arăta diferit. A purtat pentru prima dată noul său cardigan, intrând în teren cu geanta cu rachete atârând pe un umăr, iar pe celălalt umăr cu ceea ce părea a fi o poșetă de bărbați din piele albă.

Primul oponent cu care a picat a fost Dominik Hrbatý, un veteran slovac, exact genul de întâlnire preferat de Federer. Spre deosebire de cei mai mulți sportivi care domină în sportul lor – a se vedea cazul lui Tiger Woods – și care aleg să acționeze de la o distanță considerabilă față de restul colegilor, Federer este un monarh luminat, un despot bine intenționat care cultivă relații de prietenie cu colegii/supușii săi. Hrbatý e un vechi prieten, partener ocazional de dublu și un Federerofil nedezmintit. A intrat în teren fără nicio speranță de victorie, deși în trecut l-a învins pe Federer.

Beneficiind de condiții ideale de joc, o căldură plăcută, fără vânt sau umiditate, Federer a avut nevoie de mai puțin de o oră pentru a câștiga primele două seturi. Împins de la spate către un 5-2 în cel de-al treilea set, Hrbatý a trecut pe lângă scaunul său și s-a așezat lângă Federer. „M-am uitat într-o parte și l-am văzut lângă mine”, povestea Federer. „M-a întrebat dacă poate să stea lângă mine. I-am spus că poate, fără nicio problemă, doar era un scaun liber.” Cei doi bărbați, teoretic adversari, au petrecut cele 90 de secunde ale pauzei de schimbare a terenului sporovăind în lumina soarelui, într-o scenă ce ar putea rezuma perfect Era Federer. Prietenia, camaraderia și căldura umană care anulează competiția. Când arbitrul a anunțat reluarea jocului, Federer s-a ridicat, a servit pentru meci, și-a strâns cu grijă lucrurile și asta a fost tot. O zi jeră la birou.

Nadal a început Wimbledon 2008 în ziua următoare, împotriva lui Andreas Beck, un german de 22 de ani, care a reușit să se strecoare prin etapa calificărilor doar pentru a avea ghinionul să-l întâlnească în primul meci pe cel mai titrat jucător al momentului. Beck este un jucător de tenis extrem de talentat, unul dintre primii 125 ai planetei, ceea ce îl plasează în primii 0,0000002, ca procentaj. Din nefericire, Nadal e cu câteva zecimale mai sus. La o oră după ce a pierdut în trei seturi, dar onorabil, în fața lui Nadal, Beck încerca încă să înțeleagă nivelul la care joacă spaniolul. „Ce face el nu e doar un joc”, a spus Beck, scuturând din cap. „E incredibil. M-am întrebât tot meciul – ce naiba face?” Dar măcar a simțit că are *vreo* șansă în primul set, când și-a susținut serva? „Nu. Nu am avut nicio clipă vreo șansă în fața lui.”

La Wimbledon există o vorbă: „Nu poți câștiga turneul în prima săptămână. Atunci îl poți doar pierde”. Dar nici Federer, nici Nadal nu păreau a fi în pericol de a pierde turneul. Federer a revenit la Terenul Central a doua zi, pentru cel de-al doilea meci. Loja sa, adică scaunele rezervate anturajului său chiar în spatele ultimei linii de fund, era populată de personaje dintre cele mai diverse: agentul său (Tony Godsick), mama lui (Lynette Federer), iubita lui de-o viață (Mirka Vavrinec) care stătea alături de Anna Wintour și de extrem de vizibila divă pop Gwen Stefani, alături de care îl puteai vedea pe soțul acesteia, Gavin Rossdale, cândva vocalist al trupei Bush. După amestec și aparență, loja aducea cu o adunare ciudată din *Hollywood Squares*. *Bun răspuns, Gavin, dar eu ți-l scot la o plimbare pe Gilbert Gottfried**

Stefani și Rossdale, împătimiți ai tenisului, sunt nelipșiți de la meciurile importante de când s-au împrietenit cu Federer și Mirka. Federer a stat acasă la Stefani și Rossdale, în California, în 2007, când a participat la Indian Wells. Tot atunci s-a antrenat cu

---

* Emisiune americană de divertisment, cu premii, transmisă prima dată în 1966. Concurenții erau așezați într-un panou uriaș cu mai multe compartimente, fiecare dintre ei în câte un pătrat (n. t.).

Pete Sampras la Los Angeles, perioadă care le-a întărit prietenia, dincolo de faptul că a făcut deliciul presei sportive. Prima sesiune de antrenament a avut loc pe terenul de pe proprietatea Stefani-Rossdale. Lui Sampras nu i-a plăcut gașca de gură-cască din jurul terenului. A fost surprins când Federer, băiat de treabă cum îl știe toată lumea, a făcut o repriză de lovituri cu Rossdale în cursul după-amiezii. Sampras a cerut ca următoarea sesiune de antrenament să aibă loc pe terenul din spatele casei sale din Beverly Hills. „Vom avea mai multă intimitate”, a motivat acesta. Federer a venit însoțit de Rossdale, care a privit de pe margine schimbul de mingi al celor mai buni jucători din era Open. „Am dat mânușile jos în ziua aia”, a spus Sampras.

Wintour, după cum se știe, este editorul *Vogue*, fashionista excentrică, asociată pentru eternitate cu imaginea șefului nemilos descris în cartea și filmul *Diavolul se îmbracă de la Prada*. Îl cunoscuse pe Federer la New York, cu câțiva ani mai înainte, devenindu-i prietenă apropiată și un fan aproape obsedat. E clar că Federer are mai multe apariții în *Vogue* decât oricare alt sportiv. Se știe că Wintour îi trimite costume lui Federer în camera de hotel, doar pentru că le-a văzut într-o vitrină și s-a gândit că i-ar sta bine cu ele. Zvonuri cu conținut sexual nu au existat, dar cei doi obișnuiesc să ia cina împreună în restaurantele din New York, iar ea este nelipsită de la meciurile lui, oriunde în lume. La meciul demonstrativ Federer-Sampras, susținut în Manhattan, în martie, *Vogue* a fost sponsor, iar Wintour, cu celebra ei tunsoare de paj și ochelari imenși de soare, pe care nu i-a dat jos, deși meciul a avut loc în interior, a stat în primul rând.

În „culisele” Wimbledonului se înalță o clădire cu nume amenințător – Millennium Building –, care aduce cu un vas de croazieră cu mai multe punți – camera de interviuri și camera de presă la primul nivel, o terasă luminoasă deasupra și o terasă unde se ia cina, la ultimul nivel. Înainte de cel de-al doilea meci al lui Federer, Wintour a fost văzută de presă la cel de-al doilea nivel. Au întrebato-